

Ion Haiduc, Constantin Cotimanis și Ion Porsilă în Așteptându-l pe Godot de Samuel Beckett la „Nottara“ (regia: Dominic Dembinski)

lucru ce se conturează cu maximă claritate în zona interpretării. Personajul creat de Constantin Cotimanis, de pildă, ajunge la noi, emoționează atâta vreme cât nu începe a-și plânge singur de milă, cât nu ne aruncă lungi priviri pline de înduioșat reproș nouă, „omenirea cea crudă și indiferentă“. Simplitatea adresării ne apropie de spectacol, de text, dar când avem senzația că ea se

transformă într-o emfază a simplității, ne depărtăm. E mai discret, mai interiorizat acest apel la sentiment, la solidaritate umană în interpretarea lui Ion Haiduc, așa cum balansul comic/liric apare mai bine nuanțat în ceea ce îl privește. Bine articulată este și de această dată prezența lui Alexandru Jitea, tânăr actor prin care Teatrul „Nottara“ a făcut, suntem siguri, o achiziție inspirată. Inegal

ni s-a părut Valentin Teodosiu, cu momente excelente, unele de-a dreptul tulburătoare, și cu altele șarjate până dincolo de sașietate. Cu o sarcină scenică nu inexistentă, dar mai puțin hotărâtoare pentru economia spectacolului, Ion Porsilă și-a condus corect personajul.

CRISTINA DUMITRESCU

SHAKESPEARE: ACELAȘI ȘI MEREU ALTUL

MĂSURĂ PENTRU MĂSURĂ de William Shakespeare ● **TEATRUL DE STAT DIN ARAD** ● **Data reprezentației: 19 octombrie 1996** ● **Regia: Ștefan Iordănescu** ● **Scenografia: Doru Păcurar** ● **Costumele: Oana Botez** ● **Muzica: Ildiko Fogarassy** ● **Mișcarea: Alexandru Bairactari** ● **Distribuția: Ovidiu Ghiniță (Vicentio), Zoltan Lovas (Angelo), Ion Văran (Ascalus), Bogdan Costea (Claudio), Constantin Florea (Lucio), Doru Nica (Temnicerul), Alexandru Bairactari (Thomas Peter), Călin Stanciu (Albow), Teodor Vușcan (Froth), Ioan Peter (Pompei), Dan Covrig (Barnardin), Aura Călărășu (Isabella), Gina Cazan (Doamna Overdone), Liliana Balica (Mariana), Ionela Bona (Julietta).**

Cu toate că au trecut douăzeci și cinci de ani de la premiera românească a acestei ciudate tragicomedii shakespeariene (la Teatrul Giulești), îmi reamintesc, obsesiv, viziunea regizorală îndrăzneată, critică, fățiș îndreptată împotriva dictaturii, a lui Dinu Cernescu și imaginea terifiantă, coșmarească a lui Peter Paulhofer, pe catalige, acoperind cu mantia-i roșie întreaga scenă, în final. Am mai văzut apoi și alte montări și am

înțeles prea bine că semnele create atunci de regizor erau pentru noi, cei de atunci și de aici, de pe aceste meleaguri. Pentru că în Austria, de pildă, la Theater in der Josephstadt, piesa nu a fost decât prilejul reconstituirii unei Viene medievale, cu străduțe și ulicioare pitorești, cu costume de epocă; nu lipsea decât muzica lui Strauss, dar, dacă mă gândesc bine, ea era parcă emanată de culori și linii, ca un strigăt de bucurie al

vienezilor că în text Shakespeare a vorbit despre ei.

Aflând că Ștefan Iordănescu, curajos reprezentant al noilor generații de regizori, cu tenacitate legat de teatrul arădean, a pus în scenă piesa, am fost mai mult decât dornică să văd concepția unui artist tânăr asupra ei. Voiam să știu ce a însemnat această tragicomedie pentru regizor și interpreți și ce aduce ea publicului. Având premiera chiar în zilele Festivalului de teatru clasic, spectacolul creat de Ștefan Iordănescu a demonstrat nu numai faptul că teatrul arădean a fost la înălțimea oaspeților săi – Naționalele din București, Craiova și Cluj, „Bulandra“, „Nottara“ și Teatrul Dramatic din Constanța cu **Penthesilea** Cătălinei Buzoianu –, ci și că poate sta cu cinste alături de ei.

Cu un singur decor, conceput cu siguranță artistică de Doru Păcurar – o terasă cu elemente decorative care puteau fi și neobaroce, și baroce, cu scări ce coborau pe ambele părți –, cadrul scenic a îngăduit desfășurarea întregii acțiuni a piesei, sugerând și planurile suprapuse (mai ales în scenele lui Angelo), și diferențele sociale și de rang, și pe cele determinate de condiția interioară a eroilor. Ideea de contemporaneitate a fost semnificată deschis de costumele Oanei Botez, cu linii moderne, dar și de jocul nervos, alert, ritmat al interpreților.

Noutatea spectacolului nu a constat însă în această actualizare plastică, ci în ambiguitatea personajelor principale, în polisemantismul acțiunilor și atitudinilor lor, evidente mai ales la Ducele Vienei, Vicentio, interpretat de Ovidiu Ghiniță: grav, serios, bufon, burlesc, curios, stăpân pe situații, declanșându-le sau nefăcând altceva decât să le constate absurditatea, lipsa de sens. Nici un moment nu știai dacă a apelat la haina de călugăr pentru a cunoaște adevărurile ascunse până atunci principelui atotputernic, pentru a-l atrage în cursă pe Angelo, un posibil dușman și primejdios rival, pentru a-și consolida autoritatea sau pentru a trăi o altă experiență de

viață. Nu ocolea nici momentele de haz sau chiar de ridicol: inteligent, cu simțul umorului și al deghizării, se strecura printre oamenii simpli, descosându-i, aflându-le gândurile, punând la cale scenariul întoarcerii, bucurându-se de prăbușirea lui Angelo, dar și întristându-se de realitatea descoperită.

Angelo, la rândul său, întruchipat de tânărul Zoltan Lovas, a fost un personaj enigmatic, pervers și normal în egală măsură, crud și fanatic apărător al justiției, ipocrit și sincer, fiecare apariție aducând alte nuanțe ale naturii omenești, ale contradictoriului psihic uman, stăpân și sclav al simțurilor. Și ea proaspătă absolventă a A.T.F., Aura Călărașu, interpreta Isabellei, s-a încadrat perfect în trupa arădeană, formând o bună echipă tânăra împreună cu absolvenții ai altor școli de teatru (cum este Liliana Balica de la Universitatea Ecologică, prezentă pe scenă în rolul Mariane). Isabella creată de Aura Călărașu este tot un personaj paradoxal și ambiguu, patima cu care-și apără cinstea devenind, în fond, la fel de primejdioasă ca și intoleranța lui Angelo.

Sensul spectacolului și al viziunii lui Ștefan Iordănescu constă în relevarea imposibilității de a ști unde se termină binele și unde începe răul, unde și când au eroii dreptate, minciuna și adevărul

asociindu-se permanent. Din același univers al incertitudinilor fac parte și lăudăroșenia sau lașitatea lui Lucio (Constantin Florea), Albou (interpretat de Călin Stanciu) sau Froth (Teodor Vușcan), Pompei (Ioan Peter) sau Barnardin (Dan Covrig). Fiecare în parte poate fi cumpărat, cum poate fi cumpărat și Temnicerul (Doru Nica), care poate deveni și călău pentru a scăpa cu viață.

În spectacolul regizat de Dinu Cernescu totul era limpede, dictatorii utilizând orice mijloc pentru a-și consolida puterea, în timp ce oamenii obișnuiți trebuiau să se supună, precum Isabella, în final, mută, zdrobită la picioarele colosului cu mantie roșie. La Ștefan Iordănescu nimic nu mai este sigur, totul se schimbă dintr-o clipă în alta, adevărurile se transformă în minciună și călugării în duci, iar miniștrii sunt mai răi decât călăii, care, la rândul lor, pot fi mai umani decât conducătorii.

Spectacolul se termină, aparent, cu victoria binelui, dar nici acest final nu are în el nimic cert, pentru că jocul poate reîncepe și caruselul nebuniei poate continua pe această scară unde se urcă și se coboară continuu, la fel ca și pe scara vieții.

ILEANA BERLOGEA

